

TÜRK SOSYAL SİGORTALAR HUKUKUNA GÖRE YAŞLILIK AYLIĞI TALEP YILININ AYLIK MİKTARINA ETKİSİ

Murat ÖZDAMAR

SGK Denetmeni

ÖZET

Türk sosyal sigortalar hukukuna göre “yaşlılık aylığı” uzun vadeli sosyal sigorta kollarından sağlanan sigortalılık yardımlarından biridir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun “Yaşlılık aylığının hesaplanması” kenar başlıklı 29 uncu maddesi yaşlılık aylığının aylık tutarının hesaplama yöntemini açıklamaktadır. Yaşlılık aylığını belirleyen asıl parametreler güncellenmiş ortalama aylık kazançlar ile prim ödeme gün sayısıdır. Ancak Kanun gereğince, aylık hesaplamasında kullanılacak güncelleme katsayısı, her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki (TÜFE) değişim oranının % 100’ü ile sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının % 30’unun toplamına (1) tam sayısının ilâve edilmesi sonucunda bulunan değer olarak alınır. Buna ilaveten, hesaplanan/ödenen aylıkların Ocak/Temmuz dönemlerinde önceki altı aylık TÜFE oranında artırılması söz konusudur. Bu hesaplama yöntemi nedeniyle yaşlılık aylığı talebinde bulunulan yıl, de facto olarak aylık miktarını belirleyen örtülü parametre haline gelmektedir.

Anahtar Kelimeler: yaşlılık aylığı, aylık hesaplama yöntemi, aylık zammı, aylık bağlama oranı.

THE EFFECT OF THE APPLICATION YEAR ON THE AMOUNT OF THE OLD-AGE PENSION ACCORDING TO THE TURKISH SOCIAL INSURANCE LAW

ABSTRACT

According to Turkish social insurance law, “old-age pension” is one of the insurance benefits provided by long-term social insurance branches. The Article 29 which is headed “Calculation of the Old-Age Pension” of the Social Insurance and General Health Insurance Code No. 5510 is arranging the calculation method of the old-age pension’s monthly amount. The main parameters determining the calculation of the old-age pension are the updated average

monthly earnings and the number of premium payment days. However, in accordance with the mentioned law, the update coefficient to be used for finding calculated/allocated pension amount is being found as the sum of 100% of the change rate in the national general index of consumer prices with the last base year/CPI announced by the Turkish Statistical Institute (TurkStat) with the value found as a result of the addition of the (1) whole number to the 30% of the growth rate of the gross domestic product with fixed prices according to the December of each year. In addition, the found amount this way is to be increased by the CPI rate of the previous six months in the January/July periods. As a result of this process, the year in which the application for old-age pension is made is becoming an implicit de facto parameter that determines the amount of the pension to be allocated.

Keywords: old-age pension, calculation method of pensions, monthly increase of pensions, pension allocation rate.

GİRİŞ

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun¹ “Yaşlılık aylığının hesaplanması” kenar başlıklı 29 uncu maddesi hükmüne göre, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya başlayanların yaşlılık aylığı, ortalama aylık kazancı ile aylık bağlama oranının (ABO) çarpımı sonucunda bulunan tutardır. (5510, m.29/I) Ortalama aylık kazanç, sigortalının her yıla ait prime esas kazancının, kazancın ait olduğu yıldan itibaren aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek bulunan kazançlar toplamının, itibarî hizmet süresi ile fiilî hizmet süresi zammı hariç toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanan ortalama günlük kazancın otuz katıdır (5510, m.29/II). Güncelleme katsayısı ise her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki /TÜFE) değişim oranının % 100’ü ile sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının (GH) % 30’unun toplamına (1) tam sayısının ilâve edilmesi sonucunda bulunan değerdir (5510, m.3/29).

Yaşlılık aylığı hesabına esas ABO, sigortalının malullük, yaşlılık ve ölüm (MYÖ) sigortalarına tâbi geçen toplam prim ödeme gün sayısının her 360 günü için % 2 olarak uygulanır. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Ancak ABO % 90’ı geçemez (5510, m.29/III).

Aylığın yılın ilk altı aylık döneminden geçerli olmak üzere bağlanması halinde 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre Ocak ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranı kadar artırılarak, yılın ikinci altı aylık

¹ 16/5/2006 tarih ve 26200 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanmıştır.

döneminden geçerli olmak üzere bağlanması halinde ise öncelikle Ocak ödeme dönemi, daha sonra Temmuz ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak², sigortalının aylık başlangıç tarihindeki aylığı hesaplanır (5510, m.29/V). 5510 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinde düzenlenen bu aylık hesaplama yöntemi ile 5510, m.55/II hükmündeki aylık artışı usulü, yaşlılık aylığı talep tarihini, yaşlılık aylığı miktarında belirleyici bir parametre yapmaktadır.

Bu çalışmada yaşlılık aylığı talep yılının aylık miktarına etkisi irdelenecek, yıllar itibariyle oluşan aylık farkları belirlenecek, aylık miktarının, aylık talep yılına göre öngörülenden farklı olmasını ortadan kaldıracak bir model önerisi yapılacaktır.

1. YAŞLILIK AYLIĞI HESAP YÖNTEMİNİ DEĞİŞTİREN YASAL DÜZENLEMELERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1.1. Tanımı

5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun³ 7 inci maddesinde, bağlanacak ihtiyarlık (yaşlılık) aylığının yıllık tutarının, sigortalıların kendileri ve işverenleri tarafından ödenen primler toplamının % 20'si olacağı, şu kadar ki yıllık ihtiyarlık aylıklarının tutarının 400 liradan aşağı olamayacağı hükmüne yer verilmiştir.

6900 sayılı Maluliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Kanununun⁴ 13 üncü maddesi hükmüne göre, ihtiyarlık aylığı bağlanmasına hak kazanan ve geçindirmekle mükellef kimsesi bulunan sigortalılara, sigortalılık süresince ödedikleri sigorta primlerinin hesabına esas tutulan ortalama yıllık kazançlarının % 50'si, geçindirmekle mükellef kimsesi bulunmayan sigortalılara da % 35'i nispetinde yıllık ihtiyarlık geliri bağlanır. 60'dan yukarı yaşlarda aylık bağlanan sigortalıların yıllık ihtiyarlık gelirleri, 60 yaşından sonra doldurmuş buldukları her tam yaş için % 1 artırılır. 12 inci maddenin son fıkrasına göre ihtiyarlık geliri bağlanmasına hak kazanan sigortalılara, yukardaki nispetlerden, sigortalılık sürelerinin 35 yıldan eksik her tam senesi için % 0,75 indirme yapılmak suretiyle yıllık ihtiyarlık geliri bağlanır. İhtiyarlık aylığı, yıllık ihtiyarlık gelirinin on ikide biridir. 6900 sayılı Kanun m.26 hükmüne göre, bu kanuna göre bağlanacak maluliyet ve ihtiyarlık aylıkları ile sigortalının ölümü halinde hak sahibi kimselerine yapılacak tahsise esas tutulacak aylıkların yıllık tutarı 720 liradan aşağı olamaz. Ayrıca 5417, 5937, 6391 ve 6708 sayılı kanunlar

² Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre TÜİK tarafından açıklanan en son temel yılı tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirlenir.

³ 8.6.1949 Tarihli ve 7227 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

⁴ 13.2.1957 Tarihli ve 9534 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

hükümlerine göre bağlanan aylıkların, bu Kanunda yazılı esaslar dairesinde ödenmesine devam edilir. Ancak, bu aylıkların asgari haddi hakkında bu Kanun hükümleri tatbik olunur (Geçici m.4).

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun⁵ “Aylığın hesaplanması” kenar başlıklı 61 inci maddesi hükmüne göre, 60 ncı maddenin (A) fıkrasında yazılı şartları yerine getirerek yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, işten ayrıldığı tarihten önce MYÖ sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan yedi takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 50 si oranında yıllık yaşlılık geliri bağlanır. Sekiz ve dokuz takvim yılı prim ödemiş olan sigortalının ortalama yıllık kazancı da yukarıdaki fıkraya göre hesaplanır. Sekiz takvim yılından az MYÖ sigortaları primi ödemiş olan sigortalının yıllık yaşlılık gelirinin hesabına esas tutulacak ortalama yıllık kazancı, prim ödediği takvim yılları esas alınarak tespit edilir. 60 ncı maddenin (B) fıkrasına göre yaşlılık geliri bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, yukarıdaki orandan, sigortalılık süresinin 34 yıldan eksik her tam yılı için % 0,50 indirme yapılmak suretiyle yıllık yaşlılık geliri bağlanır. 60’tan yukarı yaşta aylık bağlanan sigortalının yıllık yaşlılık geliri, yukarıdaki fıkralara göre tespit olunacak oranlar, 60 yaşından sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır. Yaşlılık aylığı, yıllık yaşlılık gelirinin onikide biridir. 506 sayılı Kanun, geçici m.96 hükmüne göre, bu kanuna göre MYÖ sigortalarından bağlanacak aylıklar ile ölüm sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıklara esas tutulacak aylıkların yıllık tutarı 3000 liradan aşağı olamaz. 506 sayılı Kanun önceki kanunlara göre aylık bağlananların aylıklarını da Kanun eki tabloda yer alan katsayılar nispetinde artırmıştır (506, geçici m.18)

1186 sayılı Kanunla⁶ 506 sayılı Kanunun 61 inci maddesinde esaslı değişiklikler yapılmış ve aylık hesaplama yöntemi değiştirilmiştir. Yapılan bu yeni düzenlemeye göre, 60 ncı maddenin (A) fıkrasında yazılı şartları yerine getirerek yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya işten ayrıldığı tarihten önce MYÖ sigortaları primi ödenmiş, son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarları toplamı en yüksek olan 3 takvim yılına göre bulunacak ortalama yıllık kazancının % 70 i oranında yıllık yaşlılık geliri bağlanır. 60 ncı maddenin (B) fıkrasına göre yaşlılık geliri bağlanmasına hak kazanan sigortalıya yukarıdaki orandan sigortalılık süresinin 25 yıldan eksik her tam yılı için % 0,50 indirme yapılmak suretiyle yıllık yaşlılık geliri bağlanır. Kadın ise 50, erkek ise 55 ten yukarı yaşta aylık bağlanan sigortalının yıllık yaşlılık geliri yukarıdaki fıkralar a göre kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurmuş olduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır. Yaşlılık

5 29-30-31/7/1964, 1/8/1964 tarih ve 11766-11767-11768-11769 sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanmıştır.

6 3.11.1969 Tarihli ve 13341 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

aylığı, yıllık yaşlılık gelirinin onikide biridir. 1186 sayılı Kanunda aylıklarda alt ve üst sınır da belirlenmiştir. İlgili hüküm uyarınca, bu Kanuna göre malul-lük ve yaşlılık sigortasından bağlanacak aylıklar ile ölüm sigortalarından hak sahibi kimselere bağanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın yıllık tutarı 78 inci maddedeki günlük kazanç alt sınırının 360 katından daha az, prime esas günlük kazanç üst sınırının bir yıllık tutarı üzerinden hesaplanacak aylığın yıllık tutarından fazla olamaz. (506, m.96) Yine bu Kanunun değişikliği öncesi aylık bağlananların aylıkları da Kanun eki tabloda yer alan katsayılar nispetin-de artırmıştır (1186, geçici m.2).

506 sayılı Kanunda aylık artışı düzenlenmediği ve aylıklar enflasyon karşı-sında eridiği için bağlanan aylıklar, 1698 sayılı Kanunla⁷, 1912 sayılı Kanun-la⁸, 7/12406 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı⁹ (BKK) ile, 7/13398 sayılı BKK¹⁰ ile artırılmış, 2099 sayılı Kanunla¹¹ da alt sınır aylık yükseltilmiş, 7/13987 sa-yılı BKK¹² ile Sosyal Yardım Zammına (SYZ) evrilen avans ödemesi başlatıl-mıştır.

2167 sayılı Kanunla¹³ 506 sayılı Kanunun aylık hesaplama yönteminde bir kez daha değişiklik yapılmış ve 1.7.1978 tarihinden geçerli olmak üzere bir çe-şit gösterge sistemine geçilmiştir¹⁴. Bu değişiklikle birlikte yaşlılık aylığı, 1186 sayılı Kanundaki esaslara göre belirlenen ortalama yıllık SPEK tutarına karşı-lık gelen göstergenin, memur maaş katsayısı ve ABO çarpımı sonucu bulunan tutar olmuştur. 2167 sayılı Kanun, bu yasal değişiklik öncesi aylık bağlanmış olanların aylığında da yeni düzenlemeye uygun bir uyarlama yapmıştır. Buna göre, halen ödenmekte olan aylık veya gelirlerin yüzde yüz değeri (aylığın ABO'ya bölümü) onbire bölünmek suretiyle gösterge tespit edilmiş ve bundan sonra her gösterge ve memur maaş katsayı artışında aylık artırılmıştır.

2422 sayılı Kanunla¹⁵, 506 sayılı Kanunun aylık hesaplama yönteminde daha kapsamlı bir değişiklik yapılmış, katsayı esasına dayalı gösterge sistemi-ne geçilmiş¹⁶, ortalama yıllık SPEK hesabı için son beş yılın SPEK ortalama-sı alınmış ayrıca ABO yeniden belirlenmiştir. Yasal değişiklikten önce aylık alanların göstergeleri de hazırlanan gösterge tablosunda ortalama yıllık SPEK tutarına karşılık gelen gösterge esas alınarak göstergeler ve bunun uzantısı olarak da aylıklar artırılmıştır. Bu dönemde 71 olan gösterge sayısı da 141'e çıkarılmıştır.

7 16.3.1973 Tarihli ve 14478 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

8 22.6.1975 Tarihli ve 15273 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

9 12.7.1976 Tarihli ve 15705 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

10 13.7.1977 Tarihli ve 15995 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

11 24.8.1977 Tarihli ve 16037 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

12 18.10.1977 Tarihli ve 16098 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

13 11.7.1978 Tarihli ve 16343 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

14 Ataman Yılmaz, **Tahsis Mevzuatı ve İşlemleri**, SSK Yayınları, Ankara:2004, s.263

15 8.3.1981 Tarihli ve 17273 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

16 Yılmaz, a.g.e, s.264

3395 sayılı Kanunla¹⁷ 1.1.1988 tarihinden itibaren aylık bağlananlar bakımından mevcut gösterge tablosuna ilave olarak üst gösterge tablosu yürürlüğe girmiş ve bağlanacak aylıklar ile alınacak primlerin hesabında dikkate alınan tavan gösterge 5 yıllık geçiş sürecinde, 1400'den 6400'e kademeli olarak yükseltilmiştir. Ancak aylık bağlamada son 5 yıllık prime esas kazançlar dikkate alındığından, üst göstergeden aylık bağlanabilmesi için en az 5 takvim yılı bu göstergeden prim ödenmesi gerekmiştir. Öte yandan, üst gösterge tablosunun yürürlüğe girmesi ile 5 yıllık süre dolmadan emekli olacakların 9.7.1987 tarihinden sonra ödedikleri yüksek SPEK tutarlarının bağlanacak emekli aylıklarına da adil şekilde yansıtılmasını sağlayacak geçici düzenleme yapılmıştır.¹⁸

3395 sayılı Kanunla birlikte üst gösterge tablosunun yürürlüğe girmesiyle daha önce yüksek gösterge üzerinden emekli olmuş sigortalılara da son 5 yıla ait aradaki prim farkının borçlanarak ödemeleri halinde tavan gösterge üzerinden¹⁹ aylık alma hakkı verilmiştir. (506, geçici m.70) Ancak 3395 sayılı Kanunun söz konusu borçlanma hükmünün Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi üzerine, borçlanma yapan emeklilerin iptal tarihindeki aylık miktarları dondurulmuştur. Daha sonra 1.1.1991 tarihinde yürürlüğe giren 3702 sayılı Kanunla yeni bir yasal düzenleme yapılmış, borçlanma primlerinin karşılığı olarak "telafi edici ödeme" adı altında yeni bir ek ödeme sistemi getirilmiştir (506, geçici m.76) Telafi edici ek ödemeler, aylıklara yapılan artış oranları kadar artırılmak suretiyle süper emeklilere aylıkları ile birlikte her ay ödenmiştir²⁰. Daha sonra 3910 sayılı Kanunla 506, geçici m.76 hükmü 1.1.1993 tarihinde yürürlüğe girmek üzere bir kez daha değiştirilmiş, süper emeklilerin göstergeleri yeniden belirlenerek aylıkları artırılmıştır.

3869 sayılı Kanunla²¹ aylığa esas alınacak üst gösterge hesabı, MYÖ sigortaları primi ödenmiş son on takvim yılının SPEK tutarlarına göre belirlenmiş ancak 10 yıl hemen uygulanmayıp kademeli artan yıl sayısı belirlenerek 1994 yılında altı, 1995 yılında yedi, 1996 yılında sekiz, 1997 yılında dokuz ve 1998 yılı ve 1999 yılında on yıla ait SPEK tutarlarına göre gösterge belirlenmiştir.

4447 sayılı Kanunla²² 1.1.2000 tarihinden geçerli olmak üzere aylık bağlama sistemi bir kez daha kapsamlı biçimde değiştirilmiş, gösterge ve katsayı esasına dayalı aylık bağlama sistemi yerine ortalama yıllık SPEK sistemine göre aylık bağlama yöntemi benimsenerek aylık bağlama oranları da yeniden belirlenmiştir.

Bu değişikliğe bağlı olarak sigortalıların aylık hesabında son 5 yıllık (gösterge) veya 10 yıllık (üst gösterge) SPEK tutarlarının esas alınması terkedilerek

17 9.7.1987 Tarihli ve 19512 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

18 Yılmaz, a.g.e, s.265

19 Kamuoyunda süper emekliler olarak bilinen emekliler

20 Yılmaz, a.g.e. s.355-357.

21 22.3.1993 Tarihli ve 21532 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

22 8.9.1999 Tarihli ve 23810 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

yerine, 1.1.2000 tarihinden geçerli olmak üzere²³, 1.1.2000 tarihinden aylık talep tarihine kadar olan sürelerin tamamındaki SPEK tutarlarının TÜFE ve GH oranlarıyla güncellenmesi, güncellenen SPEK toplamının bu dönemlerdeki prim ödeme gün sayısına bölünmesi ve bunun 360 ile çarpılması suretiyle ortalama yıllık SPEK tutarının bulunması, ortalama yıllık SPEK tutarının da 1/12'si ile ABO'nun çarpılması ve böylece bağlanacak aylığın hesaplanması yöntemine geçilmiştir.

Ortalama güncellenmiş yıllık SPEK hesabında sigortalının tüm çalışmalarına ilişkin güncellenen yıllık SPEK tutarları dikkate alınmakla birlikte bu kazançlar toplam prim ödeme gün sayısına bölünerek çalışılmayan sürelerin ortalama yıllık kazancı etkilememesi sonucunu vermesi sağlanmış diğer bir ifadeyle sigortalılık süresi içinde çalışılan günlerdeki kazançların yüksek olması çalışılan süreler az bile olsa güncellenmiş ortalama SPEK tutarının yüksek çıkması sonucunu doğurmuştur.

Bu dönemde ABO; sigortalının toplam prim ödeme gün sayısının ilk 3600 gününün her 360 günü için %3,5, sonraki 5400 günün her tam 360 günü için %2 ve daha sonraki her tam 360 gün için %1,5 oranlarının toplamıdır.

Aylık hesaplama yöntemi, 4447 sayılı Kanunla radikal biçimde değiştirilmeyle birlikte 1.1.2000 tarihinden önce prim ödemesi bulunan sigortalıların aylıklarının hesaplanmasına ilişkin de geçici bir düzenleme yapılmıştır (506, geçici m 82). Bu düzenlemeye bağlı olarak her iki dönem için ilgili dönemlerdeki aylık hesap yöntemine bağlı kalınarak aylık hesaplanmakta, bu aylıkların ilgili dönemlerdeki gün sayısının toplam gün sayısına bölümüyle kısmi aylık bulunmakta bu iki kısmi aylık birleştirilmektedir.

5510 sayılı Kanunun 29 uncu maddesinde düzenlenen aylık hesaplama yöntemi, 4447 sayılı Kanundaki aylık hesaplama yöntemine benzemektedir²⁴. Buradaki temel farklılık ABO'nun değiştirilmesi ve her 360 gün prim ödemesi için ABO'nun % 2 alınmasıdır. Öte yandan 5510 sayılı Kanunun yürürlük tarihinden önce prim ödemesi bulunan ancak kanunun yürürlük tarihine kadar olan sürede prim ödemesi 3600 günden az olanlar için ABO, Kanunun yürürlük tarihinden önceki prim gün sayısını 3600 güne tamamlayan hizmet sürelerinin her 360 günü için % 3 alınmaktadır (5510, geçici m.2/I-b). Bir diğer fark ise GK hesabında TÜFE ve GH çarpımı yerine TÜFE ve GH'nin %30'unun toplamının alınmasıdır.

5510 sayılı Kanun, 4447 sayılı Kanunda olduğu gibi yürürlük tarihinden

23 1.1.2000 tarihten sonra prim ödemesi bulunanlar ile bu tarih öncesi ve sonrası prim ödemesi bulunan sigortalıların, 1.1.2000 tarihinden sonraki sigortalı çalışmalarına ilişkin kısmi aylık hesabında kullanılmak üzere

24 Aylık hesabı için Bkz; Mustafa Kuruca/Murat Özdamar, **Tüm Yönleriyle Emeklilik**, Güncellenmiş

2.b.,Ankara: Yaklaşım Yayınları,2013.s.185-203.; Nergis Şimşek, **SSK ve Bağ-Kur'da Emeklilik**, Güncellenmiş

2.b.,Ankara: Yaklaşım Yayınları,2012.s.402.

önce sigortalı olanların aylık hesabı için geçici bir düzenleme öngörmüştür (5510, geçici m.2). Bu düzenleme nedeniyle üç farklı dönem için ilgili dönemlerdeki aylık hesap yöntemine bağlı kalınarak aylık hesaplanmakta, bu aylıklar da ilgili dönemlerdeki gün sayısının toplam gün sayısına bölümüyle kısmi aylıklar bulunmakta, bu üç kısmi aylık birleştirilerek yaşlılık aylığı belirlenmektedir.

Yaşlılık aylığı hesap yöntemini değiştiren bu yasal düzenlemelere göre, 5510 sayılı Kanununun 4/1-a kapsamından (eski SSK) yaşlılık aylığı alanlar; aylık hesaplama yöntemlerine göre 1982 yılı öncesi aylık bağlananlar, 1.1.1982-1.1.1988 arası aylık bağlananlar, 3395 sayılı Kanuna göre borçlanma primi ödeyerek kamuoyunda süper emeklilik olarak isimlendirilen aylığı alanlar, 1.1.1988-31.12.1999 arası aylık bağlananlar, 1.1.2000-30.9.2008 arası aylık bağlananlar ve 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 2008/Ekim ayı başından itibaren aylık bağlananlar, 2013 yılından geçerli olmak üzere 2000 yılı öncesi aylık bağlanmış olan sigortalıların aylığının artırılması (intibak zammı) olmak üzere yedi farklı gruba ayrılmaktadır. Bu emekli guruplarına 1.1.1988-31.12.1992 tarihleri arasında her yıl itibariyle kademeli olarak artırılan beş ayrı üst göstergeden aylık bağlanan gurupları da eklediğimizde sayı artmaktadır.

Anayasa Mahkemesi'nin 5.2.2009 tarihli 2005/30 Esas, 2009/18 Karar sayılı kararında, "Yasa koyucunun, sigortalıların ödeyecekleri primlerin ve bağlanacak aylıklarının hesabında esas alınan kurallar konusunda Anayasa'da belirtilen ilkelere ve sosyal sigorta gereklerine uygun olarak adil ölçüler içinde düzenlemeler yapmak yetkisine sahip olduğunu, öte yandan, farklı tarihlerde emekli olan sigortalıların, emekli aylığı bağlama tarihlerinde yürürlükte bulunan farklı kurallara tabi olmaları nedeniyle aralarında eşitlik karşılaştırması yapılamayacağını" belirtmek suretiyle, farklı tarihlerde ve farklı hükümlere göre aylık bağlananlar arasında sadece prim ödeme gün sayısının eşit olmasından yola çıkılarak eşitlik karşılaştırılması yapılamayacağını, eşitliğin, prim ödeme gün sayısı, yaş, ödenen prim tutarları, prim ödeme günlerinin geçtiği tarihler ve talep tarihinin aynı olması halinde söz konusu olabileceğini, bu şartlardan birinin farklı olmasının aylık miktarını da değiştirebileceği dikkate alındığında, Kurumca yapılan aylık hesaplama işleminin o tarihte yürürlükte bulunan Yasa hükümlerine uygun olacağı ve Kurum işlemlerinde herhangi bir hata bulunmayacağı görüşünü benimsemiştir.

2. 506 SAYILI KANUNA GÖRE YAŞLILIK AYLIĞI TALEP YILININ AYLIK MİKTARINA ETKİSİ

5510 sayılı Kanunda düzenlenen aylık hesaplama yöntemi nedeniyle yaşlılık aylığı talep yılının aylık miktarına etkisi olduğunu önceki bölümlerde açıklamıştık. Yaşlılık aylığı talep yılının aylık miktarına etkisi 506 sayılı Kanunda düzenlenen aylık hesaplama yöntemi nedeniyle de söz konusudur. Bu etkinin nedenini açıklamadan önce halen 2000 yılından önce hizmeti bulunup 5510

sayılı Kanun, geçici m.2 hükmü gereği esasları 2422 sayılı Kanunla düzenlenmiş olan yaşlılık aylığının hesaplanması yöntemini açıklamak isabetli olacaktır.

506 sayılı Kanunun "Yaşlılık Aylığının Hesaplanması" başlıklı 61 inci maddesi hükmüne göre; (2422, m.7.)

Yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalıya, bu Kanuna göre tespit edilen göstergesinin katsayı ile çarpımının %60'ı oranında ve aşağıdaki hükümler nazara alınarak yaşlılık aylığı bağlanır.

A) Yaşlılık Aylığı:

a) Sigortalının, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5 000 günden fazla ödediği her 240 günlük malullük Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi için %60 oranı (1)'er artırılarak,

b)

Hesaplanır:

c)

Bu maddeye göre bağlanacak aylıkların oranı, her halde %85'i geçemez.

B) Yaşlılık aylığının hesabına esas alınacak gösterge, **sigortalının işten ayrıldığı tarihten önceki** Malullük, Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları primi ödenmiş son 5 takvim yılının prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

506 sayılı Kanun Ek Madde 34 hükmüne göre; Malullük, yaşlılık ve ölüm aylıklarının hesabına esas alınacak üst gösterge, sigortalının işten ayrıldığı veya öldüğü tarihten önceki malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları **primi ödenmiş son on takvim yılının** prim hesabına esas tutulan kazanç tutarlarına göre bulunacak ortalama yıllık kazanç esas alınarak tespit edilir.

Şu kadar ki, yukardaki fıkrada belirtilen on takvim yılı;

a) 1994 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında altı,

b) 1995 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında yedi,

c) 1996 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında sekiz,

d) 1997 yılında aylık bağlanması için tahsis talebinde bulunanlar ile ölenlerin hak sahiplerine bağlanacak aylıkların hesabında dokuz,

Takvim yılı olarak nazara alınır.

Yukarıda belirtilen takvim yıllarında daha az sürede prim ödemiş sigortalılar için ortalama yıllık kazanç, prim ödediği takvim yılları esas alınmak suretiyle hesaplanır.

506 sayılı Kanunun ek-35 inci maddesi hükmüne göre; Üst Gösterge Tablosunun tavan göstergesine göre hesaplanacak aylıkların aylık bağlama oranı % 50'dir. Üst Gösterge Tablosunun tavan göstergesi ile Gösterge Tablosunun tavan göstergesi arasındaki derece ve kademeler üzerinden bağlanacak aylıkların oranı Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

1992 yılında yürürlüğe giren 92/2607 sayılı BKK²⁵ ile ilk 5000 gün prim için yüzde 50 olarak uygulanan üst göstergelerin aylık bağlama oranı derece ve kademeye bağlı olarak yüzde 50 ile yüzde 59,90 aralığına yükseltilmiştir.

506 sayılı Kanun Ek Madde 23 hükmüne göre, Sigortalının gelir veya aylığı, bu Kanunun ek 3 üncü maddesine göre tespit edilen gösterge sayısının katsayı ile çarpılması sonucu bulunan miktarın, gelir veya aylık bağlamaya esas oranlarla çarpılması suretiyle hesaplanır. Katsayının değişmesi halinde, değişikliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, yeni katsayı esas alınarak gelir ve aylıklar yeniden hesaplanır.

506 sayılı Kanunun “Aylıkların alt sınırı” kenar başlıklı 96’ncı maddesi hükmüne göre, “*Bu Kanuna göre Malullük ve Yaşlılık Sigortalılarından bağlanacak aylıklar ile ölüm Sigortasından hak sahibi kimselere bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulan aylığın alt sınırı, gösterge tablosundaki en düşük göstergenin katsayı ile çarpımının % 70’inden az olamaz.*”

506 sayılı Kanunun ek-24’üncü maddesine göre Bakanlar Kurulu, sosyal yardım zammı (SYZ) miktarını, gösterge, üst gösterge ve geçici gösterge tablosundaki derece ve kademelere göre birbirinden farklı olarak tespit etmeye yetkili kılınmıştır.

4447 sayılı Kanunla, 506 sayılı Kanunun 61. ve ek 38. maddesinde değişiklik yapılarak aylık zammına ilişkin yeni bir düzenleme yapılmıştır. Yapılan bu yeni düzenleme gereği gösterge ve memur maaş katsayısı ile aylık bağlama oranı çarpımından oluşan aylık tutarı yerine, 2000/Ocak ödeme döneminden geçerli olmak üzere yaşlılık aylığına yapılacak zam yöntemi değiştirilmiş, yaşlılık aylıkları her ay için TÜİK tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki (TÜFE) aylık artış oranları kadar artırılmaya başlanmıştır.

Her ne kadar 506 sayılı Kanuna göre bağlanan aylıklar, 1999/Aralık döneminden sonraki aylarda bir önceki ay TÜFE oranında artırılacak olsa da 4784

25 22.1.1992 Tarihli ve 21119 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

sayılı Kanun²⁶ gereği hazırlanan 2003/5146 sayılı BKK²⁷ ile 506 sayılı Kanunun ek 38 inci maddesi hükmüne göre TÜFE oranında artırılan aylığa 75.00 TL tutarı tamamlayacak biçimde ilave zam (Sosyal Destek Ödemesi-SDÖ) yapılmıştır.

Ayrıca 506 sayılı Kanun gereği bağlanmış aylıklar;

5073 sayılı Kanunla²⁸ 2004 yılı ilk altı ay için % 10 ve ikinci 6 ay için % 10 oranında,

5282 sayılı Kanunla²⁹ 2005 yılı ilk altı ay için % 6 ve ikinci 6 ay için % 6 oranında, (aylık 200 TL altı ise % 8, aylık 200-318 TL arası ise % 7 ve aylık 318 TL üstü ise % 6 oranında)

5454 sayılı Kanunla³⁰ 2006 yılı için ilk altı ay için % 3 ve ikinci 6 ay için % 3 oranında (enflasyon farkı nedeniyle ikinci altı ay için % 4,3699 oranında)

5565 sayılı Kanunla³¹ 2007 yılı ilk altı ay için % 5 ve ikinci 6 ay için % 3,87 oranında,

5724 sayılı Kanunla³² 2008 yılı ilk altı ay için % 2 ve ikinci 6 ay için % 7,2 oranında (2008/Temmuz öncesi dönemi için önceki altı ay TÜFE oranı % 6 + 2007/Aralık-2008/Haziran arası TÜFE % 2 den fazla olduğu için 2008/13882 sayılı BKK³³ gereği aşan kısım kadar (telafi ödeme zammı öngörüldüğü için)

Artırılmıştır.

Ödenmekte olan 2008/Eylül dönemindeki aylığa 2008/Ekim döneminde 4,69 TL tutarındaki SYZ eklenmiş ve SYZ ödemesi sonlandırılmıştır. (5510, geçici m.1/III)

5510 sayılı Kanun 1/15.10.2008 tarihinde yürürlüğe girmiş, Kanunun "Ge-
lir ve aylıkların düzeltilmesi, yükseltilmesi, alt sınırı, ödenmesi ve yoklama
işlemleri" kenar başlıklı 55 inci maddesine göre, gelir ve aylıkların, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre TÜİK tarafından açıklanan en son TÜFE değişim oranı kadar artırılacağı hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca 5510 sayılı Kanun geçici m.26 hükmü gereği 2010/Ocak-Haziran dönemi için aylıklar TÜFE oranı olan % 4,62 oranında artırılacak ancak artış tutarının 60 TL altında kalması halinde bu kez aylık artışı 60 TL olacaktır. Ge-

26 15.1.2003 Tarihli ve 24994 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

27 17.1.2003 Tarihli ve 24996 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

28 28.1.2004 Tarihli ve 25360 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

29 31.12.2014 Tarihli ve 25687 Mükerrer-3 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

30 15.2.2006 Tarihli ve 26081 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

31 29.12.2016 Tarihli ve 26391 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

32 28.12.2017 Tarihli ve 26740 Mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

33 16.7.2008 Tarihli ve 26938 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmıştır.

çici m.34 hükmü gereği 2011/Ocak-Haziran dönemi için aylıklar TÜFE oranı olan % 4,62 oranında artırılacak ancak artış tutarının 60 TL altında kalması halinde bu kez aylık artışı 60 TL olacaktır.

6283 sayılı Kanunun³⁴ 5 inci maddesi ile 5510 sayılı Kanuna geçici 39 uncu madde ihdas edilmiş ve **intibak zammı** olarak nitelendirilen bu düzenleme 2013 yılı Ocak ayı ödeme döneminden geçerli olmak üzere yürürlüğe girmiştir.

5510 sayılı Kanunun geçici 39 uncu maddesine göre;

(1) *Son tahsis talep tarihi veya ölüm tarihi 2000 yılı Ocak ayı başından önce olup, 506 sayılı Kanunun mülga hükümleri uyarınca gösterge sistemine göre bağlanan malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları ile bu tarihten önce malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken bu tarihten sonra ölen sigortalıların ölüm aylıkları, bu madde hükümlerine göre yeniden hesaplanır.*

(2) *Aylıkların hesaplanmasında, 506 sayılı Kanunun mülga maddeleri uyarınca hazırlanan ve 1999 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan gösterge veya üst gösterge tablosundan sigortalı için tespit edilmiş olan mevcut gösterge rakamı ile aynı dönemde yürürlükte bulunan memur aylık katsayısı esas alınır.*

(3) *Sigortalının aylık bağlama oranı aşağıdaki şekilde belirlenir:*

a) *Malullük aylığında; gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için % 60, sigortalının başkasının bakımına muhtaç olması halinde % 70, üst gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için ise 1999 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan ve gösterge rakamına göre % 59,9 ila % 50 arasında belirlenmiş olan taban aylık bağlama oranı esas alınır. Yaştan ve günden artırım ve eksiltme yapılmaz.*

b) *Yaşlılık aylığında; gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için % 60, üst gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için ise 1999 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan ve gösterge rakamına göre % 59,9 ila % 50 arasında belirlenmiş olan taban aylık bağlama oranı esas alınır. Bu şekilde belirlenen taban aylık bağlama oranı, sigortalının tahsis talep tarihi itibarıyla kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5000 günden fazla ödediği her 240 günlük malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi için (1)'er artırılır; 5000 günden noksan ödediği her 240 gün için (1)'er eksiltir. Maden işyerlerinin yer altı işlerinde çalışması, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce malül olması, engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlanması veya erken yaşlanması nedeniyle tarafına yaşlılık aylığı bağlananlara günden dolayı eksiltme yapılmaz. (1)*

c) *Ölüm aylığında; gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için % 60, üst gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için ise 1999 yılı Aralık*

ayında yürürlükte bulunan ve gösterge rakamına göre % 59,9 ila % 50 arasında belirlenmiş olan taban aylık bağlama oranı esas alınır. Bu şekilde belirlenen taban aylık bağlama oranı sigortalının ölüm tarihi itibarıyla kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5000 günden fazla ödediği her 240 günlük malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi için (1) 'er artırılır. Günden dolayı eksiltme yapılmaz. Malullük aylığı almakta iken ölen sigortalılar hakkında bakıma muhtaçlık durumu dikkate alınmaksızın (a) bendi, yaşlılık aylığı almakta iken ölen sigortalılar hakkında ise (b) bendi hükümleri uygulanır.

Ç) Malullük, yaşlılık ve ölüm aylığının aylık bağlama oranı % 85 'ten fazla olamaz.

(4) Sigortalının 1999 yılı Aralık ayı ödeme dönemi itibarıyla aylığı, yukarıdaki hükümlere göre tespit edilen gösterge rakamı, memur aylık katsayısı ve aylık bağlama oranının çarpımı suretiyle belirlenir.

(5) Bu madde hükümlerine göre 1999 yılı Aralık ayı ödeme dönemi itibarıyla hesaplanan aylık tutarı, % 5,9 oranında artırılarak 2000 yılı Ocak ayına, 2000 yılı Ocak ayı için bu şekilde hesaplanan aylık tutarı ise, (7,13326594120697) çarpanı kullanılarak 2008 yılı Ocak ayına taşınır. Bu şekilde hesaplanan aylık tutarı da, 2008 yılı Ocak ayı ödeme döneminden başlayarak 2013 yılı Ocak ayı ödeme dönemine kadar (bu dönem dahil) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılara ödenmekte olan aylıklara uygulanmış olan aylık artışları ile artırılır.

(6) Bu maddeye göre hesaplanan aylık tutarının, sigortalı veya hak sahiplerine 2013 yılı Ocak ayı ödeme döneminde ödenmekte olan aylık tutarının altında kalması halinde, mevcut aylıkların ödenmesine devam edilir.

(7) Bu maddeye göre hesaplanan aylıklar için geriye yönelik herhangi bir ödeme yapılmaz.

(8) Sözleşme aylıklarını 2000 yılı Ocak ayı başından sonra borçlanma yapmak suretiyle tam aylığa yükseltenler ile geçici 20 nci maddeye göre devir alınacak sandıklardan aylık alanlara devir tarihinden sonra bu madde hükümleri uygulanmaz.

(9) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin tereddütleri gidermeye Kurum Yönetim Kurulu yetkilidir.

5510 sayılı Kanun, geçici m.65 hükmü gereği, 2015 yılından önce bağlanmış ve 2015 yılında bağlanacak aylıklar için 2015 yılı Ocak ödeme döneminde Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre artırılmış gelir ve aylık tutarları, 2015 yılı Temmuz ödeme döneminden itibaren Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre artırılır. Artırılan gelir ve aylık tutarları dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla; 2015 yılı Temmuz

ödeme döneminde 1.000 TL (dâhil) ve altında olanlar 100 TL tutarında, 1.000 TL'nin üstünde olanlar da 1.100 TL'yi geçmeyecek tutarda ayrıca artırılmıştır.

5510 sayılı Kanun, geçici m.67 hükmü gereği 2016 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylıklar ile 2016 yılında bağlanacak aylıklar, 2016 yılı Ocak ödeme döneminde Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre artırılır ve bu şekilde belirlenen gelir ve aylıklar dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2016 yılı Ocak ödeme döneminden geçerli olmak üzere 100 TL tutarında ayrıca artırılmıştır.

506 sayılı Kanun gereği, yaşlılık aylığının hesabına esas alınacak göstergenin, **sigortalının işten ayrıldığı tarihten önceki** MYÖ sigortaları primi ödenmiş, -gösterge için son 5 takvim yılının, üst gösterge için son 10 takvim yılının-SPEK tutarlarına göre ortalama yıllık SPEK tutarının alınması nedeniyle aylık talep yılının aylık miktarını etkileyen bir parametre olduğu ortaya çıkmaktadır. Bu anlatımı somutlaştırma adına bir örnekle yaşlılık aylık hesabı yapalım.

Örnek-1: 29.12.1998 tarihinde işten çıkarak yaşlılık aylığı talebinde bulunan sigortalının 9000 gün prim ödemesi bulunmakta olup 1998 yılı ve gösterge hesabına giren son 10 yıla ait yıllık SPEK tutarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır. Bu sigortalıya 1.1.1999 tarihinden geçerli olmak üzere bağlanacak aylığı hesaplayalım.

Gösterge Hesabına Giren Yıllar	Yıllık SPEK
1988 Yılı	7.000.000
1989 Yılı	12.787.380
1990 Yılı	22.080.060
1991 Yılı	31.564.980
1992 Yılı	46.842.660
1993 Yılı	64.937.430
1994 Yılı	85.386.240
1995 Yılı	100.000.000
1996 Yılı	200.000.000
1997 Yılı	420.000.000
1998 Yılı	1.120.000.000
Ortalama Yıllık SPEK (1989-1997 ortalaması)	99.059.875

Aylık talebinde bulunan sigortalının işten ayrıldığı tarihten önceki son on yılın ortalaması 99.059.875 TL olduğundan 1998 yılı gösterge tablosunda bu ortalama yıllık SPEK tutarına karşılık gelen gösterge 5.derece 3.kademeye karşılık gelmekte ve 1.1.1999 tarihine ait göstergesi 12710 olmaktadır. Buna göre ilk 5000 gün için baz ABO oranı % 54,70 alınacaktır. 5000 günden fazla 4000 gün için her tam 240 gün karşılığı 16 tam yıl için baz ABO oranına % 16 günden ilave sonucu aylığa esas ABO % 70,70 olacaktır. 1.1.1999-30.6.1999

döneminde memur maaş katsayısı 98/12233 sayılı BKK³⁵ ile 9975 olarak belirlendiğinden bağlanacak aylık: $12.710 \times \% 70,70 \times 9975=89.635.051$ TL olacaktır.

Bu sigortalının işten çıkış tarihi 1.1.1999 olsa ve bu tarih itibariyle yaşlılık aylığı talebinde bulunsa bu kez gösterge hesabında 1998 yılına ait yıllık SPEK tutarı da alınacağından ortalama yıllık SPEK tutarı 210.359.875 olacak 1999 yılına ait gösterge tablosunda ortalama yıllık SPEK tutarına karşılık gelen gösterge 4.derece 8.kademe karşılık gelecek ve 1.1.1999 tarihine ait göstergesi 13510 olacaktır. Bu gösterge için 9000 güne karşılık gelen ABO % 69,10 olduğundan bağlanacak aylık: $13.510 \times \% 69,10 \times 9975=93.120.715$ TL olacaktır.

Bu iki farklı tarihe göre yapılan aylık hesabından da anlaşılacağı üzere 506 sayılı Kanunun yürürlük döneminde aylık talep yılı, aylık tutarını belirleyen örtülü bir parametredir. Aylık farkı özellikle üst göstergeye geçilen ve göstergenin kademeli artırıldığı 1988-1989-1990-1991-1992 yıllarında aylık talebinde bulunanlar için çok daha fazla olmuştur.

3. 4447 SAYILI KANUNA GÖRE YAŞLILIK AYLIĞI TALEP YILININ AYLIK MİKTARINA ETKİSİ

506 sayılı Kanunun aylık hesabı düzenleyen 61 nci maddesine göre, yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıların aylığı, aşağıdaki hükümlere göre belirlenecek ortalama yıllık kazancı ile aylık bağlama oranının çarpımının 1/12'si alınarak hesaplanır.

Sigortalının her takvim yılına ait prime esas kazancı, kazancın ait olduğu takvim yılından itibaren aylık talep tarihine kadar geçen takvim yılları için, her yılın Aralık ayına göre TÜİK tarafından açıklanan TÜFE artış oranı ve gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) sabit fiyatlarla gelişme hızı kadar ayrı ayrı artırılarak bulunan yıllık kazançlar toplamının, toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle bulunacak ortalama günlük kazancın 360 katı, aylığın hesaplanmasına esas ortalama yıllık kazancı oluşturur.

Aylık bağlama oranı, sigortalının toplam prim ödeme gün sayısının ilk 3600 gününün her 360 günü için % 3.5, sonraki 5 400 günün her 360 günü için % 2 ve daha sonraki her 360 gün için % 1.5 oranlarının toplamıdır.

60 ıncı maddenin B, C ve D bentlerine göre aylığa hak kazananların aylık bağlama oranı %60'dan az olamaz.

Hesaplanan yaşlılık aylığı, aylık bağlanması için yazılı başvurunun yapıldığı yılın Ocak ayı ile aylığın başlangıç tarihi arasında geçen her ay için TÜİK tarafından açıklanan yıllık TÜFE aylık artış oranları kadar artırılarak bağlanır.

35 31.12.1998 tarih ve 23570 Mükerrer-1 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanmıştır.

4447 sayılı Kanunda, 1.1.2000 tarihinden önce sigorta prim ödemesi bulunan sigortalıların aylıklarının hesaplanmasına ilişkin de geçici bir hüküm konulmuştur (506, geçici m.82).

506 Sayılı Kanunun geçici 82 inci maddesi hükmüne göre, sigortalının 1.1.2000 tarihinden önceki hizmetleri eski hükümlere göre değerlendirilerek bu döneme ilişkin prim ödeme gün sayısı/ toplam prim ödeme gün sayısına oranı üzerinden kısmi aylık hesaplanmakta, hesaplanan bu kısmi aylığa tahsis talep tarihinin bulunduğu yılın Ocak ayına kadar yıllık TÜFE ve GH oranları uygulanarak güncellenmesi sağlanmakta; 1.1.2000 tarihinden sonraki hizmetleri için de yeni hükümlere göre kısmi aylığı hesaplanmakta ve bu kısmi aylıklar tahsis talep tarihinin bulunduğu yılın Ocak ayı itibariyle birleştirilerek aylık tutarı bulunmakta ve aylık başlangıç tarihine kadar aylık TÜFE artış oranları uygulanarak bağlanacak aylık tespit edilmektedir.

Yine 506 sayılı Kanunun geçici 82 inci maddesine göre bağlanacak aylıklar, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre hesaplanan aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihi ile aylık başlangıç tarihi arasında geçen takvim yılları için her yılın Aralık ayına göre TÜİK tarafından açıklanan TÜFE artış oranına ve bu Kanunun 61 inci maddesinin son fıkrasına göre artırılmış tutarından az olamaz.

Ayrıca 506 sayılı Kanunun geçici 89 uncu maddesine göre, 1.1.2000 tarihinden itibaren geçici 82 nci madde gereği bağlanan ve bağlanacak aylıklar; 506 sayılı Kanunun 4447 sayılı Kanunla değiştirilmeden önceki 96 ncı maddesi hükümleri uygulanmak suretiyle 31.12.1999 tarihi itibarıyla hesaplanarak bu tarihten sonra gelir ve aylıklarda yapılan artışların eklenmesi sonucunda bulunan miktarın altında olamayacaktır.

506 sayılı Kanunun 61 inci maddesi ve geçici 81 inci maddesi gözetildiğinde yaşlılık aylığı aşağıdaki Tabloda özetlendiği biçimde hesaplanacaktır.

Tablo 1: 4447 sayılı Kanuna Göre Yaşlılık Aylığı Hesabında Kullanılan Formül

2000 Yılı Öncesine Ait Aylık (506 Aylığı)	01.01.2000-30.9.2008 Arası Aylık (4447 Aylığı)
Tam Aylık: Gösterge-Üst Gösterge X Memur Maaş Katsayısı X Aylık Bağlama Oranı (ABO1)	Tam Aylık: Ortalama Yıllık Kazanç X Aylık Bağlama Oranı-(ABO2)/12
Kısmi Aylık: Tam Aylık x 2000 yılı öncesi prim gün sayısı/toplam prim gün sayısı	Kısmi Aylık: Tam Aylık x 01.01.2000-30.9.2008 arasına ait prim gün sayısı/toplam prim gün sayısı

4447 sayılı Kanun hükmü gereği, aylıkların önceki ay TÜFE oranında artmasına karşın aylık bağlananların aylık hesabında, ortalama yıllık SPEK tutarlarının GK nispetinde artırılması, GK olarak da yıllık TÜFE oranının GH ile çarpımı sonucu bulunan tutarın alınması nedeniyle 4447 sayılı Kanunun yürürlük döneminde de aylık talep yılı, aylık tutarını belirleyen örtülü bir parametre olmuştur.

4447 sayılı Kanun döneminde, - 2000-2008 yılları arasında - 9000 gün primle SPEK tavanı üzerinden aylık bağlanmış sigortalılar yönüyle bağlanan aylıklar için aylık talep yılına göre aylık miktarları ve bu miktarlar arasında oluşan fark aşağıda tablo halinde sunulmuştur. Prim gün sayısının 9000 gün ve SPEK tavanının üst sınır alınmasının nedeni alt sınır aylık uygulaması nedeniyle oluşan aylık farkın belirgin olması içindir.

Tablo 2: 2000-2008 Yıllarında Yaşlılık Aylık Talebinin Aylık Tutarına Etkisi

Aylık Talep Yılı	Talep Ayı	Ocak Ayı Aylığı	Talep Ayı	Ocak Ayı Aylığı	Yüksek Aylık	Fark (%)
2000	Aralık		-			
2001	-	187,67	Ocak	199,68	2001/Ocak	6,40
2001	Aralık		-			
2002	-	356,45	Ocak	357,83	2002/Ocak	0,39
2002	Aralık		-			
2003	-	540,47	Ocak	569,45	2003/Ocak	5,36
2003	Aralık		-			
2004	-	688,12	Ocak	715,22	2004/Ocak	3,94
2004	Aralık		-		2004/Aralık	3,26
2005	-	899,15	Ocak	869,87		
2005	Aralık		-			
2006	-	1014,47	Ocak	1031,19	2006/Ocak	1,65
2006	Aralık		-			
2007	-	1196,64	Ocak	1279,62	2007/Ocak	6,93
2007	Aralık		-			
2008	-	1423,6	Ocak	1465,35	2008/Ocak	2,93

Tablodan da anlaşılacağı üzere 4447 sayılı Kanunda düzenlenen aylık hesaplama yöntemi nedeniyle Ocak ayında aylık talebinde bulunanlar Aralık ayında aylık talebinde bulunanlara göre daha yüksek aylık almaya hak kazanmaktadır. Bu farkın nedeni daha önce bağlanan aylıkların TÜFE oranında artırılmasına karşın yeni bağlanan aylıklar için GK olarak TÜFE oranı ile GH'nin çarpımının alınmasıdır.

Burada istisnai olarak 2005 yılı Ocak ayında aylık talebinde bulunan sigortalıların 2004 yılı Aralık ayında aylık talebinde bulunanlara göre daha düşük aylık almalarının nedeni 2004 yılında aylıklara Ocak ve Temmuz dönemlerinde yapılan %10 oranındaki kümülatif toplamda yıllık % 21 oranındaki aylık artışının 2004 yılı GK tutarının çok üzerinde olmasından kaynaklanmaktadır.

4. 5510 SAYILI KANUNA GÖRE YAŞLILIK AYLIĞI TALEP YILININ AYLIK MİKTARINA ETKİSİ

5510 sayılı Kanunun aylık hesabını düzenleyen 29 uncu maddesi hükmüne göre, yaşlılık aylığı, güncellenmiş ortalama aylık SPEK tutarı ile ABO çarpımı sonucunda bulunan tutardır (5510, m.29/I).

Güncellenmiş ortalama aylık SPEK tutarı, sigortalının her yıla ait SPEK tutarları toplamının ait olduğu yıldan itibaren aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen GK ile güncellenerek, itibarı hizmet süresi ile fiilî hizmet süresi zammı hariç toplam prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanan ortalama günlük kazancın otuz katıdır (5510, m.29/II).

Aylık bağlama oranı, sigortalının MYÖ sigortalarına tâbi geçen toplam prim ödeme gün sayısının her 360 günü için % 2 olarak uygulanır. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Ancak aylık bağlama oranı % 90' ı geçemez (5510, m.29/III).

Hesaplanan aylığın başlangıç tarihinin yılın ilk altı aylık dönemine rastlaması halinde, 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre Ocak ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranı kadar artırılarak, yılın ikinci altı aylık dönemine rastlaması halinde ise öncelikle Ocak ödeme dönemi, daha sonra Temmuz ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak, sigortalının aylık başlangıç tarihindeki aylığı hesaplanır (5510, m.29/IV).

Ayrıca Kanunun 55 inci maddesine göre, Kanuna göre sigortalıya bağlanacak aylıklar ile ölen sigortalının hak sahiplerinin aylıklarının hesabına esas tutar, çalışma sürelerindeki her yıl için 82 nci maddeye göre tespit edilen prime esas günlük kazanç alt sınırları dikkate alınarak, talep veya ölüm yılına ait Ocak ayı itibarıyla 29 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ortalama aylık kazancın % 35' inden, sigortalının bakmakla yükümlü olduğu eşi veya çocuğu varsa % 40' ından az olamaz (5510, m.55/III).

5510 sayılı Kanunun geçici 2 inci maddesine göre, Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı, bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı kanunlara tabi olanlara bağlanacak yaşlılık aylıkları aşağıdaki şekilde hesaplanır:

a) Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen sürelerdeki prim ödeme gün sayılarına veya fiilî hizmet süresine ait aylık; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki kanun hükümlerine göre, aylık talep tarihindeki toplam prim ödeme gün sayısı veya fiilî hizmet süresi üzerinden, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla hesaplanacak aylığının bu Kanunun yürürlüğe girdiği

tarihe kadarki prim ödeme gün sayısı veya fiilî hizmet süresi ile orantılı bölümü, aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen güncelleme katsayısı ile çarpılarak hesaplanır.

b) Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen sürelerdeki prim ödeme gün sayılarına ait aylığı, aylık talep tarihindeki toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden 29 uncu madde hükümlerine göre hesaplanacak aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonraki prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır. Ancak, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 3600 prim gün sayısını doldurmamış olan sigortalıların yaşlılık aylığı bağlama oranının hesabında, sigortalının Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen ve Kanunun yürürlük tarihinden önceki prim gün sayısını 3600 güne tamamlayan hizmet sürelerinin her 360 günü için % 3 oranı esas alınır.

c) Aylık, (a) ve (b) bentlerine göre hesaplanan kısmî aylıkların toplamından oluşur. Aylıklar ayrıca 29 uncu maddenin son fıkrasına göre artırılarak belirlenir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 82 nci maddesinin (a) bendine göre gösterge sistemi içinde hesaplanacak kısmî aylıklara esas gösterge, sigortalıların ortalama yıllık kazanç hesabına giren takvim yılı sayısı esas alınmak suretiyle hazırlanacak olan gösterge ve üst gösterge tespit tabloları esas alınarak belirlenir.

Bu Kanunun yürürlük tarihine kadar geçen sürelerle ilişkin aylığın hesabında esas alınan asgari aylık tutarı ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 82 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenen eski tam aylık tutarı, toplam prim ödeme gün sayısı içinde bu Kanunun yürürlük tarihine kadar geçen prim ödeme gün sayısının oranına tekabül eden tutar üzerinden esas alınır.

Yurt dışı hizmet borçlanması yapanların aylıkları da yukarıda belirtilen fıkralara göre hesaplanır.

Geçici 2. madde hükmü gereği, 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği 1-15.10.2008 tarihine kadarki sigortalılık sürelerine yönelik aylıklar, 506 sayılı Yasanın 61 ve geçici 82. maddesi gereği hesaplanacak ve 5510 sayılı Yasanın yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen sigortalılık süresinin toplam sigortalılık süresine orantılı bölümü aylık miktarında esas alınacak, Kanunun yürürlük tarihi sonrasındaki sigortalılık sürelerine yönelik aylıklar ise 5510 sayılı Yasanın 29 ve devamı madde hükümleri gereği hesaplanacak, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen sigortalılık süresinin toplam sigortalılık süresine orantılı bölümü de aylık miktarında esas alınacaktır. (Yargıtay 10. HD, 19.10.2015, 2014/27440 E., 2015/17109 K.)

5510 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi ve geçici 2 inci maddesi ile 506 sayılı Kanunun 61 nci maddesi ve geçici 81 inci maddesi gözetildiğinde yaşlılık aylığı hesap yöntemi aşağıdaki tabloda özetlendiği biçimde olacaktır.

Tablo 3: 5510 sayılı Kanuna Göre Yaşlılık Aylığı Hesabında Kullanılan Formül

2000 Yılı Öncesine Ait Aylık (506 Aylığı)	01.01.2000-30.9.2008 Arası Aylık (4447 Aylığı)	1.10.2008 Tarihi Sonrasına Ait Aylık (5510 Aylığı)
Aylık: Gösterge-Üst Gösterge X memur maaş katsayısı X Aylık Bağlama Oranı (ABO)	Aylık: (Ortalama Yıllık Kazanç X Aylık Bağlama Oranı-ABO)/12	Aylık: Güncellenmiş Ortalama Aylık Kazanç X Aylık Bağlama Oranı (ABO)
Kısmi Aylık: Aylık x 2000 yılı öncesi prim gün sayısı/toplam prim gün sayısı	Kısmi Aylık: Aylık x 01.01.2000 - 30.9.2008 arasında ait prim gün sayısı/toplam prim gün sayısı	Kısmi Aylık: Aylık x 1.10.2008 sonrasına ait prim gün sayısı/toplam prim gün sayısı

5510 sayılı Kanununun 29 uncu maddesinde düzenlenen aylık hesaplama yöntemi ile 55 inci maddesi gereği aylıkların, Ocak ve Temmuz döneminde önceki altı aya ait TÜFE oranında artırılması nedeniyle yaşlılık aylığı talebinde bulunulan yıl, de facto olarak aylık miktarını belirleyen örtülü bir parametre olmaktadır.

Aylık talebinde bulunulan yılın aylık miktarına etkisi 2022 yılında çok daha belirgin hale gelmiş, 2022 yılında aylık talebinde bulunanlara 2021 yılında aylık talebinde bulunanlara göre yaklaşık olarak % 17 oranında daha yüksek aylık bağlanmıştır³⁶. Bu çarpıklık kuşku yok ki yasa koyucunun öngörmediği bir sonuçtur.

Bu konuyu daha anlaşılır kılma adına 2021 yılı Aralık ayında 9000 gün primle SPEK üst sınırından aylık talebinde bulunan bir sigortalının 2022 yılı Ocak ayında alacağı aylığı hesaplayıp ardından bu sigortalının 2022 yılında aylık talebinde bulunması halinde bağlanacak aylığı bularak aylık farkını inceleyelim.

36 Murat Özdamar-Murat Gökteş., “Emeklilik Başvurusunu 2022 Yılında Yapmak Avantajlı mı Olacak?”, *Yaklaşım Dergisi*, (2022/Ocak) s.181.

Örnek-2:

Yıl	Prim Günü	Yıllık SPEK
1997 Yılı	360	630.953.100
1998 Yılı	360	1.150.143.840
1999 Yılı	360	1.993.941.000
2000 Yılı	360	5.880.000.000
2001 Yılı	360	11.250.000.000
2002 Yılı	360	17.145.578.700
2003 Yılı	360	24.550.723.350
2004 Yılı	360	33.810.755.000
2005 Yılı	360	38.120,40
2006 Yılı	360	41.418,00
2007 Yılı	360	44.753,40
2008 Yılı	270	36.182,70
2008 Yılı	90	12.455,10
2009 Yılı	360	53.001,00
2010 Yılı	360	58.091,40
2011 Yılı	360	63.707,40
2012 Yılı	360	71.254,80
2013 Yılı	360	78.004,80
2014 Yılı	360	85.995,00
2015 Yılı	360	96.526,80
2016 Yılı	360	128.466,00
2017 Yılı	360	159.976,80
2018 Yılı	360	182.656,80
2019 Yılı	360	230.256,00
2020 Yılı	360	264.870,00
2021 Yılı	360	26.831,40

Sigortalının 506 sayılı Kanun Dönemine Ait Yaşlılık Aylığı Hesabı (A1 Aylığı):

Sigortalının 1.1.2000 tarihi öncesine ait prim gün sayısı: 1080 gün

Sigortalının 2000 yılı öncesi 3 yıl prim ödemesi bulunmakta olup 3 yıllık prime esas kazançlar toplamı 3.775.037.940 eski TL ve 3 yıl karşılığı ortalama yıllık SPEK 1.258.345.980 eski TL tutarındadır. Sigortalının ortalama SPEK tutarı üst gösterge tablosunda 1.derece, 10.kademeye karşılık gelmektedir.

15.7.1999 tarihli ve 99/13139³⁷ sayılı BKK eki tabloya göre 1.derece 10.kademeye karşılık gelen üst gösterge rakamı 15175'dir.

37 8.9.1999 tarihli ve 23780 sayılı Resmi Gazetede yayınlamıştır.

Sigortalının ABO1 oranı: İlk 5000 gün için % 50 ve sonraki her tam 240 gün için ilave +% 1 ilave olmak üzere tam 16 tam 240 gün için +% 16 ilave ile ABO1 oranı % 66 olacaktır. Sigortalının yaşı 55'den küçük varsayılarak ABO1 oranına yaştan bir ilave yapılmayacaktır.

1999/Aralık Dönemine Ait Memur Maaş Katsayısı: 12.000 eski TL tutarındadır.

506 Kanun dönemine ait aylık (A1 Aylığı): Gösterge x ABO1 x Memur Maaş Katsayısı: $15175 \times \% 66 \times 12.000 = 120.186.000$ eski TL (120,19 TL) olacaktır.

506 sayılı Kanununun 4447 sayılı Kanunla değişikliğe uğramadan önceki 96 ncı maddesi hükmü gereği, yaşlılık sigortalılarından bağlanacak aylıklar gösterge tablosundaki en düşük göstergenin katsayı ile çarpımının %70'inden az olamayacaktır. Bu düzenleme gereği sigortalının aylığı, Kanunun öngördüğü alt sınır aylığı olan $9475 \times 12.000 \times \% 70 = 79.590.000$ eski TL (79,59 TL) tutardan yüksek olduğu için sigortalının hesaplanan aylığı olan 120,19 TL alınacaktır.

Hesaplanan bu aylık 9000 güne karşılık gelen tam aylık olup 1.1.2000 tarihi öncesine ait kısmi aylık bulunmalıdır. Buna göre tam aylık 1.1.2000 tarihi öncesi prim gün sayısı ile çarpılıp toplam prim gün sayısına bölünerek Kısmi A1 Aylığı $120,19 \times 1080/900 = 14,42$ TL olarak hesaplanacaktır.

Hesaplanan A1 Aylığı tutarı olan 14,42 TL, 1999/Aralık ayı değeri olup bu kısmi aylığı önce 1999/Aralık ayı TÜFE artış oranı olan % 5,9 kadar artırılarak 2000/Ocak ödeme dönemine, daha sonra 2000 yılı dahil olmak üzere 2008 yılına kadar geçen her takvim yılı için TÜFE artış oranı ve GH kadar ayrı ayrı artırılarak 2008/Ocak ayına taşınmalıdır.

Yıl	Tüfe	Gelişme Hızı	Güncelleme Katsayısı
Ara.99	1,059	1,00	1,0590000
2000	1,39	1,072	1,4900800
2001	1,685	1,00	1,6850000
2002	1,297	1,078	1,3981660
2003	1,184	1,058	1,2526720
2004	1,0932	1,089	1,1904948
2005	1,0772	1,0740	1,1569128
2006	1,0965	1,061	1,1633865
2007	1,0839	1,045	1,1326755
Toplam Güncelleme katsayısı			8,45199464995839

A1 Aylığının 2008/Ocak Ayına taşınmış değeri: $14,42 \times 8,45199464995839 = 121,88$ TL olacaktır.

Sigortalının 4447 sayılı Kanun Dönemine Ait Yaşlılık Aylığı Hesabı (A2 Aylığı):

Sigortalının 1.1.2000-30.9.2008 tarih aralığına ait prim gün sayısı 3150 gün
Sigortalının önce Güncellenmiş Ortalama Yıllık SPEK tutarı tespit edilme-
lidir.

Sigortalının Güncellenmiş Ortalama SPEK Tutarının Belirlenmesi:

Kazanç Güncelle- me Katsayıları	GK	Yıllık SPEK	Güncellenmiş Yıllık SPEK	Prim Günü
(A2 dönemi)				
2000 yılı kazancı- nın 2008'e güncel- leme katsayısı	5,35616155290963	5.880.000.000	31.494.229.931	360
2001 yılı kazancı- nın 2008'e güncel- leme katsayısı	3,17873089193450	11.250.000.000	35.760.722.534	360
2002 yılı kazancı- nın 2008'e güncel- leme katsayısı	2,27350035112747	17.145.578.700	38.980.479.195	360
2003 yılı kazancı- nın 2008'e güncel- leme katsayısı	1,81492070639998	24.550.723.350	44.557.616.165	360
2004 yılı kazancı- nın 2008'e güncel- leme katsayısı	1,52450956224251	33.810.755.000	51.544.819.304	360
2005 yılı kazancı- nın 2008'e güncel- leme katsayısı	1,31773938558075	38.120,40	50.232,75	360
2006 yılı kazancı- nın 2008'e güncel- leme katsayısı	1,13267550000000	41.418,00	46.913,15	360
2007 yılı kazancı- nın 2008'e güncel- leme katsayısı	1	44.753,40	44.753,40	360
2008 yılı kazancı- nın 2008'e güncel- leme katsayısı	1	36.182,70	36.182,70	270
Toplam		253.111,56	380.419,87	3150

2000-2008 Dönemleri İçin Güncellenmiş Ortalama Günlük SPEK	120,77
2000-2008 Dönemleri İçin Güncellenmiş Ortalama Yıllık SPEK	43.477,20

4447 sayılı Kanun dönemine ait ABO2: İlk 3600 gün için % 35 ve 3600 günden sonraki 9000 güne kadar olan sürenin 3600 günden fazla olan her 360 günü için % 2 olmak üzere 900 gün karşılığı % 65 olacaktır.

A2 Aylığı: Güncellenmiş Ortalama Yıllık SPEK x ABO2/12= 43.477,20 x % 65 /12 = 2.355,02 TL olacaktır.

Hesaplanan bu aylık 9000 güne karşılık gelen tam aylık olup 1.1.2000-30.9.2008 dönemlerine ait 3150 günlük kısmi aylık bulunmalıdır. Buna göre tam aylık 1.1.2000-30.9.2008 tarihleri arasındaki prim gün sayısı ile çarpılıp toplam prim gün sayısına bölünerek Kısmi A2 Aylığı ,2.355,02 x 3150/900 =824,26 TL olarak hesaplanacaktır.

506 ve Kanun dönemi ile 4447 sayılı Kanun dönemi için hesaplanan aylık (A Aylığı); A1 ve A2 Aylığı toplanarak bu dönemlere ait kısmi yaşlılık aylığı 121,88 + 824,26 = 946,14 TL belirlenecektir.

506 sayılı Kanunun geçici 82 inci maddesine göre bağlanacak aylıklar, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre hesaplanan aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihi ile aylık başlangıç tarihi arasında geçen takvim yılları için her yılın Aralık ayına göre Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından açıklanan en son temel yıllık kentsel yerler tüketici fiyatları indeksindeki artış oranına ve bu Kanunun 61 inci maddesinin son fıkrasına göre artırılmış değerinin altında olamaz.

506 sayılı Kanunun geçici 89 uncu maddesine göre, 1.1.2000 tarihinden önce bağlanan malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları ve iş kazası ile meslek hastalığı sonucu bağlanan ölüm gelirleriyle geçici 82 nci madde gereğince bağlanan ve bağlanacak aylıklar; 506 sayılı Kanunun 4447 sayılı Kanunla değiştirilmeden önceki 96 ncı maddesi hükümleri uygulanmak suretiyle 31.12.1999 tarihi itibarıyla hesaplanarak bu tarihten sonra gelir ve aylıklarda yapılan artışların eklenmesi sonucunda bulunan miktarın altında olamayacaktır.

506 sayılı Kanunda yer alan bu yasal düzenlemenin 5510 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra hangi biçimde uygulanacağı 5510 sayılı Kanunun geçici 2 inci maddesinde açıklanmış ve bu Kanunun yürürlük tarihine kadar geçen sürelerle ilişkin aylığın hesabında esas alınan asgari aylık tutarı ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 82 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenen eski tam aylık tutarı, toplam prim ödeme gün sayısı içinde bu Kanunun yürürlük tarihine kadar geçen prim ödeme gün sayısının oranına tekabül eden tutar üzerinden esas alınacağı belirtilmiştir.

506 sayılı Kanun, Geçici m.82 Kapsamındaki Alt Sınır Aylığın Hesabı:

Sigortalının 2000 yılı öncesine ait tam aylığı 120,19 TL tutarındadır. 1999/ Aralık TÜFE ve 2000-2007 yıllarına ait yıllık TÜFE çarpanı 5,33084633754782 olduğundan sigortalının için 2000 öncesine ait tam aylığının tahsis talep yılına taşınmış tutarı 120,19 x 5,33084633754782 =649,72 TL tutarında olacaktır. (1999/Aralık TÜFE %5,9, 2000-2007 yıllarına ait TÜFE'ler sırasıyla %39, %68,5, %29,7, %18,4, %9,32, %7,72, %9,65, %8,39'dur) Bu tutarın, toplam

prim ödeme gün sayısı içinde bu Kanunun yürürlük tarihine -1.10.2008-kadar geçen prim ödeme gün sayısının oranı ile çarpımı sonrası 506, geçici m.82 kapsamındaki alt sınır aylık tutarı $649,72 \times 4230/9000=305,37$ TL olacaktır.

506 sayılı Kanun, Geçici m.89 Kapsamındaki Alt Sınır Aylığın Hesabı:

2007/Aralık dönemine ait en düşük yaşlılık aylığı 521,81 TL olduğundan bu tutar 1.10.2008 tarihi öncesi prim ödeme gün sayısının toplam prim ödeme gün sayısına oranlanarak 1.10.2008 tarihine ait alt sınır kısmi aylık tespit edilmiştir. Buna göre A1+A2 Aylığı $521,81 \times 4230/9000 = 225,45$ TL olacaktır.

Sigortalının 1.10.2008 tarihi öncesine ait hesaplanan kısmi aylığı, 506, geçici m.82 kapsamındaki alt sınır aylığın ve 506, geçici m.89 kapsamındaki alt sınır aylığın üzerinde bulunduğundan sigortalının bu döneme ait aylığı, hesaplanan aylık olan 946,14 TL olarak dikkate alınacaktır.

1.1.2008 tarihindeki değeri 946,14 TL hesaplanan bu aylık, her yıl için GK oranı kadar artırılarak aylık talebinde bulunulan 2021 yılına taşınacaktır. Buna göre A Aylığının 2021/Ocak dönemine ait değeri aşağıda belirtildiği biçimde olacaktır:

Güncelleme Dönemleri	A Aylığı	Güncellenme Katsayısı	Güncellenmiş Aylık
A Aylığının 2008 yılından 2009 yılına güncellenmesi	946,14	1,1039	1.044,44
A Aylığının 2009 yılından 2010 yılına güncellenmesi	1.044,44	1,0653	1.112,64
A Aylığının 2010 yılından 2011 yılına güncellenmesi	1.112,64	1,0907	1.213,56
A Aylığının 2011 yılından 2012 yılına güncellenmesi	1.213,56	1,1300	1.371,32
A Aylığının 2012 yılından 2013 yılına güncellenmesi	1.371,32	1,0682	1.464,84
A Aylığının 2013 yılından 2014 yılına güncellenmesi	1.464,84	1,0860	1.590,82
A Aylığının 2014 yılından 2015 yılına güncellenmesi	1.590,82	1,0904	1.734,63
A Aylığının 2015 yılından 2016 yılına güncellenmesi	1.734,63	1,1001	1.908,27
A Aylığının 2016 yılından 2017 yılına güncellenmesi	1.908,27	1,0940	2.087,65
A Aylığının 2017 yılından 2018 yılına güncellenmesi	2.087,65	1,1414	2.382,84
A Aylığının 2018 yılından 2019 yılına güncellenmesi	2.382,84	1,2108	2.885,14
A Aylığının 2019 yılından 2020 yılına güncellenmesi	2.885,14	1,1211	3.234,53
A Aylığının 2020 yılından 2021 yılına güncellenmesi	3.234,53	1,1514	3.724,24

Sigortalının 5510 sayılı Kanun Dönemine Ait Yaşlılık Aylığı Hesabı (B Aylığı):

Sigortalının 1.10. 2008 tarihinden itibaren prim gün sayısı 3150 gün

5510 sayılı Kanun hükmü gereği 1.10.2008 tarihinden itibaren olan döneme ait -B Dönemi Aylığı- yaşlılık aylığına esas ortalama aylık kazanç aşağıda hesaplandığı biçimde tespit edilecektir:

Kazanç Güncelleme Katsayıları Yıllık SPEK (B dönemi)	Yıllık SPEK	Güncellenmiş Yıllık SPEK	Prim Günü	
2008 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	3,565777745963980	12.455,10	44.412,12	90
2009 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	3,347205243559540	53.001,00	177.405,23	360
2010 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	3,068859671366590	58.091,40	178.274,35	360
2011 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	2,715805018908490	63.707,40	173.016,88	360
2012 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	2,542412487276250	71.254,80	181.159,09	360
2013 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	2,341079638375920	78.004,80	182.615,45	360
2014 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	2,146991597923620	85.995,00	184.630,54	360
2015 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	1,951633122373990	96.526,80	188.384,90	360
2016 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	1,783942525021920	128.466,00	229.175,96	360
2017 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	1,562942461032000	159.976,80	250.034,53	360
2018 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	1,290834540000000	182.656,80	235.779,71	360
2019 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	1,1514	230.256,00	265.116,76	360
2020 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	1	264.870,00	264.870,00	360
2021 Yılı Kazancının-2021-Yılına Güncellenmesi	1	321.976,80	321.976,80	360
Güncellenmiş Ortalama Günlük SPEK	603,11	1.807.238,70	2.876.852,32	4770
Güncellenmiş Ortalama Aylık SPEK	18.093,30			

ABO-3 oranı, 9000 gün için 360 güne % 2 üzerinden % 50 oranında olacaktır.

B aylığı: Güncellenmiş Ortalama Aylık SPEK x Aylık Bağlama Oranı (ABO3)

B Aylığı: 18.093,30 x % 50 = 9.046,65 TL olarak hesap edilecektir.

Hesaplanan bu aylık 900 güne karşılık gelen tam aylık olup 30.9.2008 tarihinden sonraki süreye ait kısmi aylık bulunmalıdır. Buna göre B tam aylığı 30.9.2008 tarihinden sonraki prim gün sayısı ile çarpılarak toplam prim gün sayısına bölünmeli ve Kısmi B Aylığı $9.046,65 \times 4770/9000 = 4.794,72$ TL olarak tespit edilmelidir.

5510 sayılı Kanununun 55 inci maddesi üçüncü fıkrasına göre, Kanuna göre sigortalıya bağlanacak aylık çalışma sürelerindeki her yıl için 82 nci maddeye göre tespit edilen prime esas günlük kazanç alt sınırları dikkate alınarak, talep veya ölüm yılına ait Ocak ayı itibariyle 29 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen **ortalama aylık kazancın % 35'inden, sigortalının bakmakla yükümlü olduğu eşi veya çocuğu varsa % 40'ından** az olamaz. Hesaplanan 1.10.2008 tarihi sonrasına ait aylığın 5510 sayılı Kanun m.55/III'de belirtilen alt sınır aylığından düşük olup olmadığının tespiti adına sigortalının 1.10.2008 tarihi sonrası aylığı, 5510 sayılı Kanun m.55/III hükmüne göre alt sınırdan da hesaplanması gerekmektedir birlikte sigortalının SPEK tutarları SPEK üst sınırı olduğundan hesaplanan aylık alt sınır aylık üzerinde olacaktır.

Sigortalının 2021/Ocak dönemine ait kısmi aylıklar toplamı $3.724,24 + 4.794,72 = 8.518,96$ TL olacaktır. Sigortalı yılın ikinci altı aylık döneminde aylık talebinde bulunduğundan bu aylık 5510 sayılı Kanun m.55 hükmü gereği TÜİK tarafından 2021/Ocak döneminde ve 2021/Temmuz döneminde açıklanmış olan önceki altı aylık TÜFE oranında (2021/Ocak dönemi için %8,37, 2021/Temmuz döneminde %8,45) artırılacak ve sigortalıya 1.1.2022 tarihinden geçerli olmak üzere ödenmesi gereken başlangıç aylığı $8.518,96 \times 1,0837 \times 1,0845 = 10.012,10$ TL olacaktır. Bu başlangıç aylığı 2022/Ocak ödeme döneminde TÜİK tarafından 2022/Ocak döneminde açıklanan altı aylık TÜFE oranını olan %25,47 oranında artırılarak sigortalının 2022/Ocak ödeme dönemine ait aylığı $10.012,10 \times 1,2547 = 12.562,18$ TL olacaktır. Bu aylığa 5454 sayılı Kanun hükmü gereği %4 oranında da ek ödeme ilave edilecektir.

2021 Yılı Talebine Göre Hesaplanan Aylık (2022/Ocak Zamlı Aylık 12.562,18 TL)			10.012,10		
Gösterge	15175	Ortalama Yıllık Kazanç	43.477,20	Ortalama Aylık Kazanç	18.093,30
Aylık Bağlama Oranı	66,00	Aylık Bağlama Oranı 2	65,00	Aylık Bağlama Oranı 3	50,00
Kısmi A1 Aylığı (Aralık/1999)	14,42	Kısmi A2 Aylığı (Ocak-2008)	824,26		
Kısmi A1 Aylığı (Ocak/2008)	121,88	Kısmi A Aylığı (Ocak-2008)	946,14	B Aylığı-(2021-Ocak)	4.794,72
A Aylığı-(2021-Ocak)		3.724,24		B Aylığı-(2021-Ocak)	4.794,72
2021/Ocak Dönemi-Zamlı Aylık			9.232,00		
2021/Temmuz Dönemi-Zamlı Aylık			10.012,10		
Sigortalının Üç Döneme Ait Hizmetleri					
2000 Öncesi Prim Gün Sayısı			1080		
Ocak/2000 ile Eylül/2008 Dönemine Ait Prim Gün Sayısı			3150		
Ekim/2008 Döneminden İtibaren Prim Gün Sayısı			4770		
Toplam Prim Gün Sayısı			9000		

Sigortalının 2021 yılı Aralık ayında değil de 2022 Ocak ayında aylık talebinde bulunması halinde 2021 yılı aylık artışları yerine (yıllık kümülatif %17,52 oranında) aylık hesabında 2021 yılına ait GK (%39,38) dikkate alınarak aylık hesabı yapılacaktır. Buna göre 2022 Yılı Ocak dönemine ait aylık aşağıdaki aylık hesap özetinde belirtildiği üzere 14.632,90 TL olacaktır:

2022 Yılı Talebine Göre Hesaplanan Aylık			14.632,90		
Gösterge	15175	Ortalama Yıllık Kazanç	43.477,20	Ortalama Aylık Kazanç	24.421,20
Aylık Bağlama Oranı	66,00	Aylık Bağlama Oranı 2	65,00	Aylık Bağlama Oranı 3	50,00
Kısmi A1 Aylığı (Aralık/1999)	14,42	Kısmi A2 Aylığı (Ocak-2008)	824,26		
Kısmi A1 Aylığı (Ocak/2008)	121,88	Kısmi A Aylığı (Ocak-2008)	946,14	B Aylığı-(2022-Ocak)	6.471,62
A Aylığı-(2022-Ocak)		5.190,85		B Aylığı-(2022-Ocak)	6.471,62
2022/Ocak Dönemi-Zamlı Aylık			14.632,90		
2022/Temmuz Dönemi-Zamlı Aylık			14.632,90		
Sigortalının Üç Döneme Ait Hizmetleri					
2000 Öncesi Prim Gün Sayısı			1080		
Ocak/2000 ile Eylül/2008 Dönemine Ait Prim Gün Sayısı			3150		
Ekim/2008 Döneminden İtibaren Prim Gün Sayısı			4770		
Toplam Prim Gün Sayısı			9000		

Her iki aylık hesap özetinden de anlaşılacağı üzere örnekteki sigortalı 2021 yılında aylık talebinde bulunursa bağlanacak 2022/Ocak dönemi aylığı 12.562,18 TL olacak ancak 2022 yılında aylık talebinde bulunması halinde ise 2022/Ocak dönemine ait aylığı 14.632,90 TL olarak hesaplanacaktır. Buna göre sigortalı aylık talebini Aralık ayı yerine Ocak ayında yapmakla %16,48 oranında ($14.632,90/12.562,18 = 1,1648$) daha fazla aylık almaya hak kazanacaktır.

5510 sayılı Kanun döneminde, -2008-2022 yılları arasında- 9000 gün primle SPEK tavanı üzerinden aylık bağlanmış sigortalılar yönüyle bağlanan aylıklar için aylık talep yılına göre aylık miktarları ve bu miktarlar arasında oluşan fark aşağıda tablo halinde sunulmuştur:

Tablo 4: 2008-2022 Yıllarında Yaşlılık Aylık Talebinin Aylık Tutarına Etkisi

Aylık Talep Yılı	Talep Ayı	Ocak Ayı Aylığı	Talep Ayı	Ocak Ayı Aylığı	Yüksek Aylık	Fark (%)
2008	Aralık		-		2008/Aralık	-0,32
2009	-	1717,14	Ocak	1.711,64		
2009	Aralık		-			
2010	-	1871,55	Ocak	1.879,49	2010/Ocak	0,42
2010	Aralık		-			
2011	-	2080	Ocak	2.084,00	2011/Ocak	0,19
2011	Aralık		-			
2012	-	2377,38	Ocak	2.469,03	2012/Ocak	3,86
2012	Aralık		-		2012/Aralık	-2,19
2013	-	2689	Ocak	2.630,00		
2013	Aralık		-		2014/Aralık	-0,13
2014	-	2899,74	Ocak	2.896,07		
2014	Aralık		-		2015/Aralık	-0,52
2015	-	3216,36	Ocak	3.199,67		
2015	Aralık		-			
2016	-	3677,5	Ocak	3.754,55	2016/Ocak	2,10
2016	Aralık		-		2016/Aralık	-1,47
2017	-	4223,75	Ocak	4.161,80		
2017	Aralık		Ocak			
2018	-	4865,08	Ocak	4.967,46	2018/Ocak	2,10
2018	Aralık		Ocak			
2019	-	6232,74	Ocak	6.469,82	2019/Ocak	3,80
2019	Aralık		Ocak		2019/Aralık	-3,77
2020	-	7555,71	Ocak	7.271,06		
2020	Aralık		Ocak			
2021	-	8701,94	Ocak	8.823,92	2021/Ocak	1,40
2021	Aralık		Ocak			
2022	-	12562,18	Ocak	14.632,90	2022/Ocak	16,48

5510 sayılı Kanunda düzenlenen aylık hesaplama yöntemi nedeniyle prim gün sayısı ile yıllık SPEK tutarları aynı olsa bile Aralık ayında bağlanan aylık ile Ocak ayında bağlanan/bağlanacak olan aylık arasında fark olur.³⁸ Tablo-3 den de anlaşılacağı üzere aylık talep yılı, aylık miktarında belirleyici bir parametredir.

38 Murat Özdamar-Murat Gökaş., “Emeklilik Başvurusunu 2022 Yılında Yapmak Avantajlı Mı Olacak?, *Yaklaşım Dergisi*, (2022/Ocak) s.181.

TÜFE oranlarının yükselme trendine girdiği dönemlerde büyüme oranı da yüksek gerçekleşirse Ocak ayında aylık talebinde bulunan sigortalının aylığı bir önceki yılın Aralık ayında aylık talebinde bulunan sigortalıya göre daha yüksek olmaktadır.³⁹ Bunun en büyük nedeni aylık bağlanmış sigortalıların aylıklarının Ocak ve Temmuz dönemlerinde TÜİK tarafından açıklanan önceki altı aylık TÜFE oranında artırılması diğer bir ifadeyle aylıklara yapılan yıllık kümülatif artışın TÜİK tarafından Temmuz ayında açıklanan yıllık TÜFE oranı kadar olmasıdır. Oysa ilk defa aylık bağlananlar için GK hesabına esas alınan TÜFE oranı TÜİK tarafından Ocak ayında açıklanan yıllık TÜFE oranı kadardır. Diğer bir anlatımla aylık talebinde bulunulan Temmuz-Aralık dönemine ait altı aylık TÜFE, önceki yılın Temmuz-Aralık dönemine ait altı aylık TÜFE oranından fazla olursa Ocak ayında daha fazla aylık bağlanmakta (2022/Ocak dönemi aylıkları gibi) Temmuz-Aralık dönemine ait altı aylık TÜFE, önceki yılın Temmuz-Aralık dönemine ait altı aylık TÜFE oranından düşük olursa Aralık ayında daha yüksek aylık bağlanmaktadır. (2019/Aralık dönemi aylıkları gibi)

Aylık talebinin Aralık ayında veya Ocak ayında yapılması, aylık/altı aylık/yıllık TÜFE oranlarının ve GH oranlarının değişken olması nedeniyle her hal ve şartta aylıkları farklı yapmakla birlikte⁴⁰ aylık artışlarının Ocak ve Temmuz döneminde önceki altı ay TÜFE oranı kadar artırılması yerine her ay önceki ayın TÜFE oranı kadar artırılması bu farkı azami düzeye indirecektir.

SONUÇ

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 55 nci maddesine göre emekli aylıkları, Ocak ve Temmuz ödeme dönemlerinden geçerli olmak üzere, TÜİK tarafından bir önceki altı aylık döneme göre açıklanan en son TÜFE değişim oranı kadar artırılır. Dolayısıyla emekli aylıklarını artıran unsur TÜFE oranıdır.

5510 sayılı Kanununun 29'uncu maddesindeki aylık hesabına ilişkin düzenleme gereği emekli aylığını belirleyen temel parametre güncellenmiş aylık SPEK tutarı ile prim gün sayısına göre belirlenen ABO'dur. Bu iki temel parametrenin çarpımı sonucu emekli aylığı belirlenir. Belirlenen bu aylık, TÜİK tarafından bir önceki altı aylık döneme göre açıklanan en son TÜFE değişim oranı kadar artırılır. Bu yöntemin doğal sonucu olarak aynı prim gün sayısına göre Aralık ayında bağlanan aylık ile Ocak ayında bağlanan/bağlanacak olan aylık arasında fark oluşur. Başka bir ifadeyle 5510 sayılı Kanunda düzenlenen aylık hesaplama yöntemi, yaşlılık aylığı talebinde bulunulan yılı da de facto olarak aylık miktarını belirleyen örtülü parametre haline getirir.

39 Özdamar ve Göktaş, a.g.m., s.185

40 Murat Özdamar, "Yüksek Yaşlılık Aylığı Almak İçin Müracaat Zamanı Ne Olmalı?", **Yaklaşım Dergisi**, (Kasım-2013)

Ekonominin normal seyrinde gittiği dönemlerde yaşlılık aylığı talebinde bulunulan yılın aylık miktarına etkisi önemsenmeyecek miktarda olmakla birlikte ekonomide meydana gelen anormal değişimler (TÜFE oranının ani artışı/azalışı) aylık farkını anormal düzeylere getirebilir. Ancak aylık artışlarının Ocak ve Temmuz döneminde önceki altı ay TÜFE oranı kadar artırılması yerine her ay önceki ayın TÜFE oranı kadar artırılması bu anormal aylık farkını absorbe düzeye çekecektir.

KAYNAKÇA

Başbakanlık. (31.12.1998) **98/12233 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı**. Ankara: Resmi Gazete (23570 Mükerrer-1 sayılı)

Başbakanlık. (13.7.1977) **7/13398 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı**. Ankara: Resmi Gazete (15995 sayılı)

Başbakanlık. (16.7.2008) **2008/13882 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı**. Ankara: Resmi Gazete (26938 sayılı)

Başbakanlık. (17.1.2003) **2003/5146 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı**. Ankara: Resmi Gazete (24996 Mükerrer sayılı)

Başbakanlık. (22.1.1992) **92/2607 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı**. Ankara: Resmi Gazete (21119 sayılı)

Başbakanlık. (12.7.1976) **7/12406 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı**. Ankara: Resmi Gazete (15705 sayılı)

Başbakanlık. (18.10.1977) **7/13987 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı**. Ankara: Resmi Gazete (16098 sayılı)

Başbakanlık. (8.9.1999) **99/13139 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı**. Ankara: Resmi Gazete (23780 sayılı)

T.C. Yasalar. (29-30-31/7/1964, 1/8/1964) **506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (11766-11767-11768-11769 sayılı)

T.C. Yasalar. (16.6.2006) **5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (26200 sayılı)

T.C. Yasalar. (8.6.1949) **5417 Sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (7227 sayılı)

T.C. Yasalar. (13.2.1957) **6900 sayılı Maluliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (9534 sayılı)

T.C. Yasalar. (3.11.1969) **1186 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (13341 sayılı)

T.C. Yasalar. (16.3.1973) **1698 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (14478 sayılı)

T.C. Yasalar. (22.6.1975) **1912 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (15273 sayılı)

T.C. Yasalar. (24.8.1977) **2099 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (

16037 sayılı)

T.C. Yasalar. (11.7.1978) **2167 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (16343 sayılı)

T.C. Yasalar. (8.3.1981) **2422 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (17273 sayılı)

T.C. Yasalar. (9.7.1987) **3395 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (19512 sayılı)

T.C. Yasalar. (22.3.1993) **3869 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (21532 sayılı)

T.C. Yasalar. (8.9.1999) **4447 Sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (23810 sayılı)

T.C. Yasalar. (15.1.2003) **4784 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (24994 Mükerrer sayılı)

T.C. Yasalar. (28.1.2004) **5073 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (25360 sayılı)

T.C. Yasalar. (31.12.2014) **5282 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (25687 Mükerrer-3 sayılı)

T.C. Yasalar. (15.2.2006) **5454 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (26081 sayılı)

T.C. Yasalar. (29.12.2006) **5565 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (26391 sayılı)

T.C. Yasalar. (28.12.2007) **5724 sayılı Kanun**. Ankara: Resmi Gazete (26740 Mükerrer sayılı)

T.C. Yasalar. (8.3.2012) **6283 sayılı Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (28227 sayılı)

Kuruca Mustafa / Özdamar Murat. (2013) **Tüm Yönleriyle Emeklilik**. Ankara: Yaklaşım Yayınları.

Özdamar, Murat; Çakar Erden (2012) “Fiili Hizmet Zammının Emeklilik Yaşına Etkisi”, **Yaklaşım Dergisi**.

Özdamar, Murat. (2013) “*Yüksek Yaşlılık Aylığı Almak İçin Müracaat Zamanı Ne Olmalı?*”, **Yaklaşım Dergisi**.

Özdamar, Murat; Göktaş, Murat. (2022) “Emeklilik Başvurusunu 2022 Yılında Yapmak Avantajlı Mı Olacak?”, **Yaklaşım Dergisi**.

Şimşek, Nergis. (2012) **SSK ve Bağ-Kur'da Emeklilik**. Ankara: Yaklaşım Yayınları.

Yılmaz, Ataman. (2004) **Tahsis Mevzuatı ve İşlemleri**. Ankara: SSK Yayınları.